

Smittspridaren nr 2 2025

Våren är äntligen här men trots det ser vi fortfarande en hög smittspridning av influensa A, magsjuka och RS-virus. I detta nummer redovisas läget för säsongssmittor och ökningen av mässling i Europa samt viktig omvärldspaning. Hoppas Ni bokar in vår kommande smittskyddsträff i höst!

Innehåll

- Kort summering av smittläget för säsongssmittor
- Strama
- Informationsmaterial om mässling och mässlingsvaccin
- Andra ämnen i korthet och omvärldsspaning
- Utbildningsdagar i höst

Säsongssmittor

I Sverige pågår smittspridning av influensa på en medelhög nivå och både influensa A och B cirkulerar. I Västerbotten ser spridningen av influensa A ut att ha tagit ny fart de två senaste veckorna. Vaccinationstäckningen bland de som är 65 år och äldre landade på 73 %, vilket är nära det satta målet på 75 %. För de som vaccinerades tidigt under höst/vinter har det gått sex månader sedan de erhöll vaccinet. Skyddet efter vaccination avtar med tiden och räcker ungefär upp till 6 månader.

Smittspridning av covid-19 pågår men på en mycket låg nivå. Vårens vaccinationskampanj startade 7 april och pågår till och med 16 maj. Under denna tid rekommenderas alla som är 80 år eller äldre att vaccinera sig samt de som är 65–79 år och som har dagliga omvårdnadsinsatser i hemmet. Hälsocentraler rapporterar ett högt intresse från våra invånare för vårens vaccinationskampanj. Vaccinationstäckningen efter vinterns vaccinationskampanj mot covid-19 blev 75 % bland de som är 65 år och äldre.

Säsongen för spridning av RS-virus (respiratorisk syncyticalvirus) pågår fortfarande på en medelhög nivå i landet och trenden är att antalet fall fortsätter att minska. Toppen ser ut att ha passerats för några veckor sedan. Smittspridning av calici pågår fortfarande och ligger i nivå som två föregående säsonger.

Sexuellt överförbara infektioner

Under 2024 minskade antalet fall av klamydia i Sverige och så även i Västerbotten. Under årets första 3 månader har vi färre fall av klamydia i Västerbotten jämfört med samma tidsperiod förra året. Det finns sannolikt flera olika faktorer som bidrar till minskningen nationellt och detta är under utredning genom Folkhälsomyndigheten. Läs mer i [Årsrapporten för Klamydia \(folkhalssomyndigheten.se\)](#)

Representanter från Regionens STI-grupp kommer att finnas på plats på brännbollsytan för att sprida information om STI-sjukdomar och vikten av att skydda sig och provta sig.

Strama (Antibiotika eller inte)

Västerbottens primärvård hade 2024 den största ökningen i antibiotikaförskrivning i landet med hela 9 %. Vår region är fortfarande bland de tre bästa i landet som klarar 250 målet med 242 recept/1000 invånare och år. Ett bra sätt till en ansvarsfull antibiotikaanvändning är att följa terapirekommendationer och nu finns den uppdaterade versionen av regnbågsbroschyren publicerad på folkhälsomyndighetens hemsida [regnbågshäftet](#).

Smittskyddsenheten kommer senare i vår, tidigast vecka 19 att kunna fördela nya tryckta broschyrer till länets hälsocentraler.

Informationsblad om mässling och mässlingsvaccin

Informationsblad om mässling och vaccination har tagits fram av smittskyddet tillsammans med barnhälsovården. Bladet är riktat till vårdnadshavare och kan användas av BVC och elevhälsa inför vaccinationer. Det finns också ett separat blad riktat till vårdnadshavare som av någon anledning väljer att vänta med vaccinering av sitt barn. Dessa blad kommer att finnas att beställa via regionen inom kort. Bladen finns för utskrift på vår [hemsida](#).

Övriga nyheter i korthet och omvärldsspaning

Mässling ökar i Europa

[WHO \(who.int\)](#) och [ECDC](#) rapporterar att mässling ökar i världen. I Europa sågs en fördubbling av antalet mässlingsfall under 2024 jämfört med 2023. Enligt WHO diagnostiserades 127 350 fall av mässling i Europa under 2024, vilket är den högsta noteringen sedan 1997. I många länder ligger vaccinationstäckningen långt under 95 % som behövs för att uppnå flockimmunitet. Viktigt att påminna vårdnadshavare till ovaccinerade barn om vaccination inför utlandsresor, även inom Europa. Läs mer [Vaccination mot mässling \(folkhalssomyndigheten.se\)](#).

Insamling av fästingar för kartläggning

Under 2025 kommer Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) att samarbeta med Uppsala universitet för en nationell övervakning av TBE-virus hos vanlig fästing. Hela Sveriges befolkning är välkomna att delta i studien genom att

rapportera fästingfynd samt skicka in fästingen för artbestämning och analys av TBE-virus [SVA \(fästingar\)](#).

Mpox

Mpox orsakas av mpox-virus som är en art av ortopoxvirus. Viruset delas upp i två typer; klad 1 och klad 2 som i sin tur delas upp i klad 1a och klad 1b respektive klad 2a och klad 2b.

Klad 1 står bakom det pågående utbrottet av mpox sedan slutet av 2023 i centrala och östra Afrika. Historiskt har infektioner orsakade av klad 1 orsakat allvarligare sjukdom och även en högre dödlighet. I det pågående utbrottet ses en lägre dödlighet än vid tidigare utbrott. I ett flertal länder i regionen pågår samhällsspridning och fall med resekoppling till området har rapporterats från flera länder i världen. [2022-2024 Mpox Outbreak: Global trends \(who.int\)](#)

Klad 2b är den typ av virus som orsakade det globala utbrottet som började 2022 och som drabbat höginkomstländer mest. Smittspridningen sågs främst bland män som har sex med män. Sedan slutet av 2024 ses en spridning mpox av klad 2b i Sverige efter en längre tid med mycket få fall. Fram till sista mars har 42 fall rapporterats i Sverige, de flesta av dessa från Stockholm ([folkhalsomyndigheten.se](#)) och de är smittade i Sverige.

Meningokocker i Saudiarabien

WHO rapporterade den 11 april om ett utbrott av meningokocker i Saudiarabien som är kopplat till pilgrimsresor (Umra) till Mecka. Totalt har 11 fall av invasiv sjukdom rapporterats från Saudiarabien och ytterligare 6 fall har rapporterats bland resenärer som besökt Mecka. [Saudiarabiens hälsoministerie](#), har som krav att personer som besöker landet för Umra och Hajj ska vara vaccinerade mot meningokocker. Följsamheten bland resenär till Umra har minskat de senaste åren och endast 54 procent är vaccinerade. Den stora pilgrimsvandringen Hajj infaller i år 4–9 juni.

Höstens utbildningar

Save-the-date 30 september för årets smittskyddsträff

Tisdag den 30 september kommer smittskyddets årliga smittskyddsträff att anordnas. Vi kommer även i år att hålla till på Clarion hotell Umeå.

Vi som arbetar på Smittskyddsenheten Region Västerbotten:

Maria Marklund, smittskyddsläkare	090-785 14 00	maria.j.marklund@regionvasterbotten.se
Gunilla Persson, bitr smittskyddsläkare	090-785 20 15	gunilla.k.persson@regionvasterbotten.se
Therese Thunberg, bitr smittskyddsläkare	090-785 20 15	therese.thunberg@regionvasterbotten.se
Martin Angelin, bitr smittskyddsläkare	090-785 37 51	martin.angelin@regionvasterbotten.se
Anna Kauppi, smittskyddssjuksköterska	090-785 37 65	anna.kauppi@regionvasterbotten.se
Josefin Örnbjär, smittskyddssjuksköterska	090-785 37 49	josefin.ornbjar@regionvasterbotten.se
Denise Jarvis, Smittskyddssekreterare	090-785 13 68	denise.jarvis@regionvasterbotten.se